

Statut Akcji Katolickiej w Polsce

Rozdział I

Postanowienia ogólne

Art. 1

1. Akcja Katolicka w Polsce, zwana dalej Akcją Katolicką, jest według Kodeksu Prawa Kanonicznego (KPK) publicznym stowarzyszeniem wiernych, erygowanym przez Konferencję Episkopatu Polski, działającym w całym kraju (kan. 312 § 1 p. 2 KPK), a w rozumieniu ustawy z dnia 17 maja 1989 r. o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej jest organizacją kościelną (art. 34 ust. 1).
2. Akcję Katolicką w diecezji eryguje biskup diecezjalny.
3. Akcja Katolicka działa na podstawie statutu nadanego przez Konferencję Episkopatu Polski.

Art. 2

1. Akcja Katolicka, jako stowarzyszenie ogólnopolskie, posiada osobowość prawną w Rzeczypospolitej Polskiej [Rozporządzenie Ministra – Szefa Urzędu Rady Ministrów z dnia 19 sierpnia 1996 roku (Dz.U. 1997 Nr 1.07, poz. 512)].
2. Akcja Katolicka, jako stowarzyszenie diecezjalne, nabywa osobowość prawną w trybie tym samym, co stowarzyszenie ogólnopolskie.

Art. 3

1. Siedzibą władz Akcji Katolickiej w diecezji jest stolica diecezji.
2. Siedzibą władz Akcji Katolickiej w Polsce jest Warszawa.

Art. 4

1. Akcja Katolicka w diecezji działa pod zwierzchnictwem biskupa diecezjalnego.
2. Akcja Katolicka w Polsce działa pod zwierzchnictwem Konferencji Episkopatu Polski (kan. 315 KPK).

Art. 5

1. Biskup diecezjalny sprawuje opiekę nad działalnością Akcji Katolickiej w diecezji przez mianowanego przez siebie Diecezjalnego Asystenta Kościelnego.
2. Konferencja Episkopatu Polski sprawuje opiekę nad działalnością Akcji Katolickiej poprzez Krajowego Asystenta Kościelnego.

Art. 6

1. Osoby sprawujące funkcje w statutowych organach wykonawczych Akcji Katolickiej, nie mogą jednocześnie sprawować kierowniczych stanowisk w partiach politycznych (kan. 317 § 4 KPK).

Art. 7

1. Akcja Katolicka jako stowarzyszenie katolików świeckich, posiadające właściwy sobie charyzmat, współpracuje z innymi stowarzyszeniami katolików świeckich (kan. 328 KPK) i ruchami kościelnymi.

2. Akcja Katolicka może być członkiem międzynarodowych stowarzyszeń oraz federacji organizacji kościelnych.

Art. 8

1. Patronem Akcji Katolickiej w Polsce jest św. Wojciech. Akcja Katolicka w diecezji może, w uzgodnieniu z biskupem diecezjalnym, ustanawiać własnego patrona.

2. Świętem Akcji Katolickiej jest Uroczystość Chrystusa Króla Wszechświata.

3. Akcja Katolicka w Polsce posiada swój sztandar i hymn; w diecezji i w parafii może posiadać sztandar wykonany zgodnie z wytycznymi Zarządu Krajowego Instytutu Akcji Katolickiej w Polsce. Logo Akcji Katolickiej stanowią litery „AK”, wpisane w krzyż, według wzoru zatwierdzonego przez Zarząd Krajowego Instytutu. Odznakę członkowską Akcji Katolickiej stanowi prostokątny metalowy znaczek z literami „AK” wpisanymi w krzyż, według wzoru zatwierdzonego przez Zarząd Krajowego Instytutu.

Rozdział II

Cel i działalność Akcji Katolickiej

Art. 9

1. Celem Akcji Katolickiej jest pogłębianie formacji chrześcijańskiej oraz organizowanie bezpośredniej współpracy katolików świeckich z hierarchią kościelną w prowadzeniu misji apostołskiej Kościoła.

2. Akcja Katolicka realizuje swoje cele poprzez:

- 1) pogłębienie życia religijnego, moralnego, intelektualnego i kulturalnego oraz ukierunkowanie na zadania apostołskie;
- 2) przenikanie wartościami ewangelicznymi życia społecznego;
- 3) zajmowanie stanowiska w sprawach publicznych Kościoła, a zwłaszcza reagowanie na zagrożenia wiary i moralności chrześcijańskiej: w diecezji, po uzgodnieniu z biskupem diecezjalnym; na szczeblu krajowym, w porozumieniu z Krajowym Asystentem Kościelnym;
- 4) angażowanie się w formację dzieci i młodzieży;
- 5) kształcenie działaczy katolickich i przygotowywanie ich do aktywności w życiu społecznym, gospodarczym, kulturalnym i politycznym.

Art. 10

1. Akcja Katolicka może prowadzić działalność, w szczególności:

- 1) oświatowo-wychowawczą,
- 2) kulturalną i informacyjno-wydawniczą,
- 3) naukową,
- 4) charytatywną,
- 5) w zakresie ochrony zdrowia,
- 6) turystyczno-sportową,
- 7) gospodarczą.

2. Dochód z działalności gospodarczej Akcji Katolickiej służy do realizacji jej celów statutowych i nie może być przeznaczony do podziału między członków.

Rozdział III

Członkowie Akcji Katolickiej, ich prawa i obowiązki

Art. 11

Akcję Katolicką stanowią członkowie:

- 1) zwyczajni,
- 2) wspierający.

Art. 12

1. Członkiem zwyczajnym Akcji Katolickiej może zostać katolik świecki, który ukończył 18 rok życia.
2. Przyjęcie do Akcji Katolickiej poprzedza odbycie rocznego stażu kandydackiego, który w uzasadnionych przypadkach może być skrócony. Wymóg tego stażu nie dotyczy osób, które bezpośrednio przed złożeniem deklaracji były członkami Katolickiego Stowarzyszenia Młodzieży, przynajmniej przez okres jednego roku.
3. Członek wspierający, będący osobą fizyczną, może zmienić status na członka zwyczajnego. Okres pozostawania członkiem wspierającym zalicza się do stażu kandydackiego.
4. Dzieci i młodzież do 18 roku życia, uczestniczący w działalności Akcji Katolickiej, mają status kandydata.

Art. 13

1. Warunkiem przyjęcia na członka zwyczajnego Akcji Katolickiej, jest złożenie deklaracji członkowskiej na piśmie do Zarządu Parafialnego Oddziału Akcji Katolickiej.
2. Uchwałę w sprawie przyjęcia na członka zwyczajnego Akcji Katolickiej oraz skrócenia stażu kandydackiego podejmuje Zarząd Diecezjalnego Instytutu na wniosek Zarządu Parafialnego Oddziału Akcji Katolickiej, zawierający opinię Parafialnego Asystenta Kościelnego.
3. Do czasu ustanowienia organów Akcji Katolickiej, czynności, o których mowa w ust. 1 i 2, sprawują odpowiednio parafialni i diecezjalni Asystenci Kościelni.

Art. 14

1. Członek Akcji Katolickiej, który zmienił miejsce zamieszkania, może pozostać członkiem dotychczasowego oddziału parafialnego lub, na swoją prośbę, innego oddziału, jeśli w jego nowej parafii oddział nie istnieje.
2. Uchwałę w sprawie zmiany przynależności do oddziału parafialnego podejmuje Zarząd Diecezjalnego Instytutu, na wniosek Zarządu Parafialnego Oddziału przyjmującego członka, zawierający opinię Asystenta Kościelnego.

Art. 15

Członek zwyczajny Akcji Katolickiej ma prawo:

- 1) udziału w przedsięwzięciach podejmowanych przez Akcję Katolicką,
- 2) wyborcze, czynne i bierne,

- 3) noszenia odznaki członkowskiej,
- 4) posiadania legitymacji członkowskiej.

Art. 16

Do obowiązków członków zwyczajnych Akcji Katolickiej należy:

- 1) realizowanie celów Akcji Katolickiej,
- 2) przestrzeganie postanowień statutu i regulaminów Akcji Katolickiej oraz stosowanie się do uchwał jej władz,
- 3) płacenie składki członkowskiej.

Art. 17

Członek Akcji Katolickiej, będący osobą fizyczną, może należeć do partii, stowarzyszeń oraz innych organizacji, które nie sprzeciwiają się wartościom chrześcijańskim i nauczaniu Kościoła.

Art. 18

Członkiem Akcji Katolickiej nie może być ten, kto publicznie odstąpił od wiary katolickiej, zerwał ze wspólnotą kościelną, albo podlega ekskomunice deklarowanej lub wymierzonej wyrokiem (kan. 316 § 1 KPK).

Art. 19

1. Członkiem wspierającym Akcji Katolickiej może być:

- 1) osoba fizyczna,
- 2) osoba prawna,
- 3) zrzeczenie katolickie nie posiadające osobowości prawnej.

2. Warunkiem przyjęcia członka wspierającego jest złożenie przez niego deklaracji o popieraniu celów Akcji Katolickiej.

Art. 20

1. Uchwałę w sprawie przyjęcia członka wspierającego Akcji Katolickiej podejmuje Zarząd Diecezjalnego Instytutu z własnej inicjatywy lub na wniosek Zarządu Parafialnego Oddziału, zawierający opinię Parafialnego Asystenta Kościelnego.

2. Uchwałę w sprawie zmiany statusu członka zwyczajnego na członka wspierającego podejmuje Zarząd Diecezjalnego Instytutu, na wniosek Zarządu Parafialnego Oddziału, zawierający prośbę zainteresowanego.

Art. 21

1. Członek wspierający Akcji Katolickiej lub jego przedstawiciel, ma prawo udziału w przedsięwzięciach podejmowanych przez Akcję Katolicką.

2. Członek wspierający nie posiada czynnego i biernego prawa wyborczego.

Art. 22

Członkostwo w Akcji Katolickiej ustaje w sytuacji:

- 1) rezygnacji zgłoszonej na piśmie do właściwego Zarządu Diecezjalnego Instytutu Akcji Katolickiej; w przypadku członka zwyczajnego, złożonej za pośrednictwem Parafialnego Oddziału Akcji Katolickiej;
- 2) wykluczenia z Akcji Katolickiej uchwałą Zarządu Diecezjalnego Instytutu, w razie naruszenia przepisów Statutu lub regulaminów, z zachowaniem prawa odwołania do biskupa diecezjalnego;
- 3) śmierci członka;
- 4) likwidacji osoby prawnej lub zrzeszenia katolickiego nie posiadającego osobowości prawnej.

Rozdział IV

Struktury organizacyjne

Art. 23

Struktury Akcji Katolickiej tworzą:

- 1) Diecezjalne Instytuty Akcji Katolickiej,
- 2) Parafialne Oddziały Akcji Katolickiej,
- 3) Krajowy Instytut Akcji Katolickiej.

Diecezjalne Instytuty Akcji Katolickiej

Art. 24

Organami Akcji Katolickiej w diecezji są:

- 1) Rada Diecezjalnego Instytutu,
- 2) Zarząd Diecezjalnego Instytutu,
- 3) Komisja Rewizyjna.

Art. 25

1. Radę Diecezjalnego Instytutu stanowią Prezesi Parafialnych Oddziałów Akcji Katolickiej.
2. Biskup diecezjalny może powołać do Rady innych członków Akcji Katolickiej działającej w diecezji.

Art. 26

1. Rada Diecezjalnego Instytutu odbywa zebrania zwyczajne i nadzwyczajne.
2. Rada Diecezjalnego Instytutu wybiera ze swego grona przewodniczącego zebrania, jego zastępcę i sekretarza, którzy stanowią prezydium zebrania.
3. Zebrania Rady zwołuje Prezes Zarządu Diecezjalnego Instytutu albo, z jego upoważnienia, wiceprezes.
4. Zebrania zwyczajne zwoływane są przynajmniej raz w roku; nadzwyczajne, w miarę potrzeby lub na żądanie Asystenta Kościelnego, Komisji Rewizyjnej, albo na pisemny wniosek 1/4 członków Rady Diecezjalnego Instytutu. Zebranie Rady powinno być zwołane w ciągu 30 dni od daty zgłoszenia żądania lub pisemnego wniosku.
5. Jeżeli urząd Prezesa Diecezjalnego Instytutu nie jest obsadzony, albo Prezes nie wykonuje

obowiązku określonego w ust. 3, zebrania Rady zwołuje Diecezjalny Asystent Kościelny.

Art. 27

1. Uchwały Rady Diecezjalnego Instytutu są podejmowane zwykłą większością głosów przy obecności co najmniej połowy jej członków. Jeśli liczba obecnych członków Rady jest mniejsza, niż określa to ust. 1, z powodu usprawiedliwionej nieobecności, uchwały są podejmowane zwykłą większością głosów przy obecności co najmniej 1/3 jej członków.

3. Głosowanie jest jawne, a w sprawach personalnych – tajne.

Art. 28

1. Do kompetencji Rady Diecezjalnego Instytutu Akcji Katolickiej należy:

- 1) wybór trzech kandydatów na Prezesa Zarządu Diecezjalnego Instytutu;
- 2) wybór i odwoływanie członków Zarządu Diecezjalnego Instytutu;
- 3) wybór i odwoływanie członków Komisji Rewizyjnej;
- 4) wybór i odwoływanie delegata do Rady Krajowego Instytutu Akcji Katolickiej;
- 5) uchwalanie programów działania Akcji Katolickiej w diecezji, po uzgodnieniu z biskupem diecezjalnym;
- 6) uchwalanie sposobu realizacji wieloletnich programów działania Akcji Katolickiej, zatwierdzonych przez Radę Krajowego Instytutu;
- 7) uchwalanie wysokości i zasad wpłat Parafialnych Oddziałów na rzecz Diecezjalnego Instytutu Akcji Katolickiej;
- 8) uchwalanie planu finansowego Akcji Katolickiej w diecezji;
- 9) ocena rocznego sprawozdania z działalności Akcji Katolickiej w diecezji;
- 10) udzielenie absolutorium Zarządowi Diecezjalnego Instytutu;
- 11) uchwalenie umotywowanego wniosku do biskupa diecezjalnego o odwołanie Prezesa Zarządu w związku z nieotrzymaniem absolutorium przez Zarząd;
- 12) ocena działalności i zatwierdzenie sprawozdań Komisji Rewizyjnej;
- 13) podejmowanie uchwał w sprawach należących do zakresu działania Akcji Katolickiej w diecezji;
- 14) ustanawianie odznaczeń;
- 15) powoływanie jednostek organizacyjnych.

2. Rada Diecezjalnego Instytutu dokonuje wyboru kandydatów na Prezesa, delegata do Rady Krajowego Instytutu oraz członków organów Diecezjalnego Instytutu spośród swoich członków.

Art. 29

W skład Zarządu Diecezjalnego Instytutu Akcji Katolickiej wchodzi:

- 1) prezes,
- 2) dwóch wiceprezesów,
- 3) sekretarz,
- 4) skarbnik,
- 5) od jednego do czterech członków.

Art. 30

1. Prezesa Zarządu Diecezjalnego Instytutu mianuje biskup diecezjalny spośród trzech kandydatów wybranych przez Radę Diecezjalnego Instytutu, przedstawionych przez Diecezjalnego Asystenta Kościelnego.

2. Zarząd Diecezjalnego Instytutu, na wniosek prezesa, wybiera ze swego grona wiceprezesów, sekretarza i skarbnika.

Art. 31

Zarząd Diecezjalnego Instytutu, pod przewodnictwem prezesa, kieruje działalnością Akcji Katolickiej w diecezji.

Art. 32

1. Prezes Zarządu Diecezjalnego Instytutu reprezentuje Akcję Katolicką działającą w diecezji.

2. W czasie nieobecności prezesa, Akcję Katolicką reprezentuje wiceprezes Zarządu Diecezjalnego wskazany przez prezesa.

Art. 33

1. Do kompetencji Zarządu Diecezjalnego Instytutu należy:

- 1) wykonywanie uchwał Rady Diecezjalnego Instytutu;
- 2) opracowanie programu działalności Akcji Katolickiej w diecezji;
- 3) zarządzanie majątkiem Akcji Katolickiej w diecezji;
- 4) przygotowywanie projektu planu finansowego i bilansu rocznego Akcji Katolickiej w diecezji;
- 5) powoływanie Parafialnych Oddziałów Akcji Katolickiej;
- 6) powoływanie i ustalanie zasad działania sekcji środowiskowych;
- 7) przyjmowanie członków zwyczajnych i wspierających, zmiana statusu członka zwyczajnego lub wspierającego oraz wykluczanie i skreślanie z listy członków;
- 8) koordynowanie i kontrolowanie działalności Parafialnych Oddziałów Akcji Katolickiej;
- 9) składanie rocznych sprawozdań z działalności, przychodów i wydatków Akcji Katolickiej w diecezji – biskupowi diecezjalnemu, Radzie Diecezjalnego Instytutu i Zarządowi Krajowego Instytutu Akcji Katolickiej;
- 10) współpracowanie z innymi stowarzyszeniami diecezjalnymi i ruchami kościelnymi;
- 11) współdziałanie z innymi podmiotami w celu realizacji zadań statutowych.

2. Do sposobu podejmowania uchwał przez Zarząd Diecezjalnego Instytutu stosuje się art. 27 statutu.

Art. 34

1. Komisja Rewizyjna Diecezjalnego Instytutu Akcji Katolickiej liczy od trzech do pięciu członków.

2. Do kompetencji Komisji Rewizyjnej należy:

- 1) przeprowadzanie przynajmniej raz w roku kontroli finansowej działalności Zarządu Diecezjalnego Instytutu, z uwzględnieniem celowości wydatków oraz rzetelności i prawidłowości dokumentacji finansowej;
- 2) przeprowadzanie przynajmniej raz w roku kontroli realizacji przez Zarząd uchwał Rady Diecezjalnego Instytutu;
- 3) przedkładanie Radzie i Zarządowi protokołów pokontrolnych wraz z wnioskami;
- 4) składanie rocznych sprawozdań ze swojej działalności Radzie Diecezjalnego Instytutu;
- 5) występowanie do Rady Diecezjalnego Instytutu z wnioskami dotyczącymi absolutorium dla Zarządu Diecezjalnego Instytutu;
- 6) występowanie z żądaniem zwołania nadzwyczajnego zebrania Rady Diecezjalnego Instytutu.

Art. 35

1. Diecezjalny Asystent Kościelny zapewnia łączność stowarzyszenia z biskupem diecezjalnym, dba o właściwą formację członków stowarzyszenia i czuwa nad czystością doktryny.
2. Diecezjalnego Asystenta mianuje biskup diecezjalny.
3. Diecezjalny Asystent uczestniczy w spotkaniach roboczych i posiedzeniach organów Diecezjalnego Instytutu Akcji Katolickiej.
4. Koordynuje pracę Parafialnych Asystentów i organizuje dla nich zebrania przynajmniej raz w roku.
5. Uczestniczy w spotkaniach zwołanych przez Asystenta Krajowego.

Art. 36

1. Diecezjalny Asystent Kościelny może zgłosić sprzeciw wobec uchwały Zarządu lub Rady dotyczącej spraw wiary i moralności.
2. Zgłoszenie sprzeciwu zawiesza uchwałę.
3. O zasadności sprzeciwu rozstrzyga biskup diecezjalny.
4. Uznanie sprzeciwu uchyla uchwałę, a oddalenie sprzeciwu nadaje uchwale moc obowiązującą z datą jej podjęcia.

Parafialne Oddziały Akcji Katolickiej

Art. 37

Zarząd Diecezjalnego Instytutu Akcji Katolickiej powołuje Parafialne Oddziały.

Art. 38

Organami Parafialnego Oddziału Akcji Katolickiej są:

- 1) Walne Zebranie,
- 2) Zarząd,
- 3) Komisja Rewizyjna.

Art. 39

W Walnym Zebraniu ma prawo uczestniczyć każdy członek Parafialnego Oddziału Akcji Katolickiej.

Art. 40

1. Walne Zebrania są zwyczajne i nadzwyczajne.
2. Walne Zebrania zwyczajne zwołuje Prezes Zarządu Parafialnego Oddziału przynajmniej raz w roku, nadzwyczajne w miarę potrzeby lub na wniosek Parafialnego Asystenta Kościelnego, Komisji Rewizyjnej albo na pisemny wniosek 1/4 członków Parafialnego Oddziału Akcji Katolickiej.
3. Jeżeli urząd Prezesa Zarządu Parafialnego Oddziału nie jest obsadzony albo prezes nie wykonuje obowiązku określonego w ust. 2, Walne Zebrania zwołuje Parafialny Asystent Kościelny.

Art. 41

Do sposobu podejmowania uchwał przez Walne Zebranie Parafialnego Oddziału stosuje się

odpowiednio art. 27 statutu.

Art. 42

1. Do kompetencji Walnego Zebrania członków Parafialnego Oddziału należy:
 - 1) wybór dwóch lub trzech kandydatów na prezesa Zarządu Parafialnego Oddziału;
 - 2) wybór i odwoływanie członków Zarządu Parafialnego Oddziału;
 - 3) wybór i odwoływanie członków Komisji Rewizyjnej Parafialnego Oddziału;
 - 4) uchwalanie planu finansowego Parafialnego Oddziału;
 - 5) uchwalanie wysokości składek członkowskich;
 - 6) ocena rocznego sprawozdania z działalności Akcji Katolickiej w parafii;
 - 7) udzielanie absolutorium Zarządowi Parafialnego Oddziału;
 - 8) uchwalenie umotywowanego wniosku do biskupa diecezjalnego o odwołanie Prezesa Zarządu w związku z nieotrzymaniem absolutorium przez Zarząd;
 - 9) ocena działalności i zatwierdzenie sprawozdań Komisji Rewizyjnej Parafialnego Oddziału;
 - 10) podejmowanie uchwał w sprawach należących do zakresu działania Akcji Katolickiej w parafii.
2. Walne Zebranie dokonuje wyboru kandydatów na prezesa oraz członków organów Parafialnego Oddziału spośród swoich członków.

Art. 43

Inicjatywy ponadparafialne podejmowane przez Parafialne Oddziały Akcji Katolickiej, muszą być uzgadniane z Zarządem Diecezjalnego Instytutu Akcji Katolickiej.

Art. 44

1. W skład Zarządu Parafialnego Oddziału wchodzi:
 - 1) prezes,
 - 2) wiceprezes,
 - 3) sekretarz,
 - 4) skarbnik,
 - 5) od jednego do czterech członków.
2. Funkcja wiceprezesa może być łączona z funkcją sekretarza lub skarbnika.

Art. 45

1. Prezesa Zarządu Parafialnego Oddziału mianuje biskup diecezjalny spośród dwóch lub trzech kandydatów wybranych przez Walne Zebranie, przedstawionych przez Parafialnego Asystenta Kościelnego.
2. Zarząd Parafialnego Oddziału, na wniosek prezesa, wybiera ze swego grona wiceprezesa, sekretarza i skarbnika.

Art. 46

Prezes Zarządu Parafialnego Oddziału Akcji Katolickiej reprezentuje Parafialny Oddział Akcji Katolickiej w sprawach wewnętrznych stowarzyszenia.

Art. 47

1. Do kompetencji Zarządu Parafialnego Oddziału należy:

- 1) kierowanie działalnością Akcji Katolickiej w parafii;
- 2) opracowanie planów działalności Akcji Katolickiej w parafii, w uzgodnieniu z Parafialnym Asystentem Kościelnym;
- 3) zarządzanie majątkiem Parafialnego Oddziału Akcji Katolickiej;
- 4) przygotowanie projektu planu finansowego i bilansu rocznego;
- 5) zajmowanie stanowiska w bieżących sprawach Akcji Katolickiej w parafii;
- 6) wykonywanie uchwał Walnego Zebrania;
- 7) składanie sprawozdań z działalności Parafialnego Oddziału, z przychodów i wydatków, Walnemu Zebraniu Parafialnego Oddziału i Zarządowi Diecezjalnego Instytutu Akcji Katolickiej;
- 8) wnioskowanie do Zarządu Diecezjalnego Instytutu o przyjęcie kandydatów na członków lub wykluczenie członków z Akcji Katolickiej;
- 9) wykonywanie uchwał Zarządu Diecezjalnego Instytutu Akcji Katolickiej i współpraca z nim;
- 10) współpraca z innymi stowarzyszeniami, ruchami i grupami działającymi w parafii.

2. Do sposobu podejmowania uchwał przez Zarząd Parafialnego Oddziału stosuje się art. 27 statutu.

Art. 48

1. Komisja Rewizyjna Parafialnego Oddziału składa się z dwóch lub trzech członków.

2. Do kompetencji Komisji Rewizyjnej Parafialnego Oddziału należy:

- 1) przeprowadzanie przynajmniej raz w roku kontroli działalności finansowej Zarządu Parafialnego Oddziału, z uwzględnieniem celowości wydatków oraz rzetelności i prawidłowości dokumentacji finansowej;
- 2) przeprowadzanie przynajmniej raz w roku kontroli realizacji przez Zarząd uchwał Walnego Zebrania członków;
- 3) przedkładanie Walnemu Zebraniu i Zarządowi protokołów pokontrolnych wraz z wnioskami;
- 4) składanie rocznych sprawozdań ze swojej działalności Walnemu Zebraniu;
- 5) występowanie do Walnego Zebrania Parafialnego Oddziału z wnioskiem dotyczącym absolutorium dla Zarządu Parafialnego Oddziału;
- 6) występowanie z żądaniem zwołania nadzwyczajnego Walnego Zebrania Parafialnego Oddziału.

Art. 49

1. Parafialny Asystent Kościelny zapewnia łączność oddziału z biskupem diecezjalnym, dba o właściwą formację członków i czuwa nad czystością doktryny.

2. Parafialnym Asystentem jest mianowany przez biskupa diecezjalnego, z reguły, proboszcz parafii lub w uzasadnionej sytuacji inny kapłan.

3. Parafialny Asystent uczestniczy w spotkaniach roboczych i posiedzeniach organów Parafialnego Oddziału.

4. Uczestniczy w spotkaniach zwołanych przez Asystenta Diecezjalnego.

Art. 50

1. Parafialny Asystent Kościelny może zgłosić sprzeciw wobec uchwały Zarządu lub Walnego Zebrania Parafialnego Oddziału w sprawach dotyczących wiary i moralności.

2. Do zgłoszonego sprzeciwu przez Parafialnego Asystenta Kościelnego stosuje się art. 36 statutu.

Krajowy Instytut Akcji Katolickiej

Art. 51

Organami Krajowego Instytutu Akcji Katolickiej są:

- 1) Rada Krajowego Instytutu,
- 2) Zarząd Krajowego Instytutu,
- 3) Komisja Rewizyjna.

Art. 52

1. Radę Krajowego Instytutu Akcji Katolickiej stanowią prezesi Zarządów Diecezjalnych Instytutów i po jednym delegacie z każdej diecezji, wybranym przez Radę Diecezjalnego Instytutu Akcji Katolickiej ze swego grona.

2. Krajowy Asystent Kościelny może powołać w skład Rady innych członków Akcji Katolickiej po konsultacji z biskupem diecezjalnym, z której pochodzi kandydat.

Art. 53

1. Zebrania Rady Krajowego Instytutu są zwyczajne i nadzwyczajne.

2. Do sposobu zwoływania i prowadzenia zebrań Rady stosuje się art. 26 statutu.

Art. 54

Do sposobu podejmowania uchwał przez Radę Krajowego Instytutu stosuje się odpowiednio art. 27 statutu.

Art. 55

1. Do kompetencji Rady Krajowego Instytutu należy:

- 1) wybór trzech kandydatów na Prezesa Zarządu Krajowego Instytutu;
- 2) wybór i odwoływanie członków Zarządu Krajowego Instytutu;
- 3) wybór i odwoływanie członków Komisji Rewizyjnej;
- 4) uchwalanie wytycznych działania Akcji Katolickiej w Polsce w uzgodnieniu z Krajowym Asystentem Kościelnym Akcji Katolickiej;
- 5) uchwalanie wieloletnich programów działania Akcji Katolickiej;
- 6) uchwalanie planu finansowego Krajowego Instytutu Akcji Katolickiej;
- 7) uchwalanie wysokości i zasad wpłat Diecezjalnych Instytutów na rzecz Krajowego Instytutu Akcji Katolickiej;
- 8) ocena rocznego sprawozdania z działalności Zarządu Krajowego Instytutu Akcji Katolickiej;
- 9) udzielanie absolutorium Zarządowi Krajowego Instytutu;
- 10) uchwalenie umotywowanego wniosku do Konferencji Episkopatu Polski o odwołanie Prezesa Zarządu w związku z nieotrzymaniem absolutorium przez Zarząd;
- 11) ocena działalności i zatwierdzenie sprawozdań Komisji Rewizyjnej Krajowego Instytutu;
- 12) podejmowanie uchwał w sprawach należących do zakresu działania Akcji Katolickiej w Polsce;
- 13) ustanawianie odznaczeń;
- 14) podejmowanie uchwał w sprawie członkostwa Akcji Katolickiej w organizacjach krajowych i zagranicznych;
- 15) powoływanie jednostek organizacyjnych.

2. Rada Krajowego Instytutu dokonuje wyborów kandydatów na prezesa oraz członków organów

Krajowego Instytutu spośród swoich członków.

Art. 56

W skład Zarządu Krajowego Instytutu Akcji Katolickiej wchodzi:

- 1) prezes,
- 2) dwaj wiceprezesi,
- 3) sekretarz,
- 4) skarbnik,
- 5) czterech członków.

Art. 57

1. Prezesa Zarządu Krajowego Instytutu mianuje Konferencja Episkopatu Polski spośród trzech kandydatów wybranych przez Radę Krajowego Instytutu Akcji Katolickiej, przedstawionych przez Krajowego Asystenta Kościelnego.

2. Zarząd Krajowego Instytutu, na wniosek prezesa, wybiera ze swego grona wiceprezesów, sekretarza i skarbnika.

Art. 58

Zarząd Krajowego Instytutu Akcji Katolickiej koordynuje działalność Akcji Katolickiej w wymiarze ponaddiecezjalnym.

Art. 59

Prezes Zarządu Krajowego Instytutu reprezentuje Akcję Katolicką w Polsce.

Art. 60

1. Do kompetencji Zarządu Krajowego Instytutu Akcji Katolickiej należy:

- 1) wykonywanie uchwał Rady Krajowego Instytutu;
- 2) opracowywanie wytycznych dotyczących działalności Akcji Katolickiej w Polsce;
- 3) zarządzanie majątkiem Krajowego Instytutu Akcji Katolickiej;
- 4) przygotowanie projektu planu finansowego i bilansu rocznego;
- 5) powoływanie i ustalanie zasad działania sekcji środowiskowych;
- 6) składanie rocznych sprawozdań z działalności Krajowego Instytutu z przychodów i wydatków Radzie Krajowego Instytutu i po jej zatwierdzeniu Konferencji Episkopatu Polski, za pośrednictwem Krajowego Asystenta Kościelnego;
- 7) zajmowanie stanowiska w sprawach dotyczących Akcji Katolickiej w Polsce;
- 8) współdziałanie z innymi podmiotami w celu realizacji zadań statutowych.

2. Do sposobu podejmowania uchwał Zarządu Krajowego Instytutu stosuje się art. 27 statutu.

Art. 61

1. Komisja Rewizyjna Krajowego Instytutu składa się z pięciu członków.

2. Do zadań Komisji Rewizyjnej Krajowego Instytutu stosuje się art. 34 statutu.

Art. 62

1. Krajowy Asystent Kościelny zapewnia łączność stowarzyszenia z Konferencją Episkopatu Polski, dba o właściwą formację w stowarzyszeniu oraz czuwa nad czystością doktryny.
2. Krajowego Asystenta mianuje Konferencja Episkopatu Polski spośród swoich członków.
3. Krajowy Asystent uczestniczy w spotkaniach roboczych i posiedzeniach organów Krajowego Instytutu.
4. Koordynuje pracę Diecezjalnych Asystentów i organizuje dla nich zebrania przynajmniej raz w roku.

Art. 63

1. Krajowy Asystent Kościelny może zgłosić sprzeciw wobec uchwały Zarządu lub Rady Krajowego Instytutu, w sprawach dotyczących wiary i moralności.
2. Zgłoszenie sprzeciwu zawiesza uchwałę.
3. O zasadności sprzeciwu rozstrzyga Konferencja Episkopatu. Uznanie sprzeciwu uchyla uchwałę, a oddalenie sprzeciwu nadaje uchwale moc obowiązującą z datą jej podjęcia

Rozdział V

Zasady sprawowania funkcji

Art. 64

Działalność organów Akcji Katolickiej w sprawach nie uregulowanych niniejszym statutem określają regulaminy uchwalane przez te organy, zatwierdzone w diecezji przez biskupa diecezjalnego, a w zakresie ogólnopolskim – przez Krajowego Asystenta Kościelnego Akcji Katolickiej.

Art. 65

Kadencja Zarządów, Komisji Rewizyjnych, delegatów do Rady Krajowego Instytutu oraz powołanych członków Rad trwa cztery lata.

Art. 66

Członek Zarządu nie może być jednocześnie członkiem Komisji Rewizyjnej.

Art. 67

1. Zarząd Diecezjalnego Instytutu, Zarząd Parafialnego Oddziału i poszczególni członkowie tych Zarządów, mogą być odwołani przed upływem kadencji przez biskupa diecezjalnego.
2. Zarząd Krajowego Instytutu i poszczególni jego członkowie mogą być odwołani przed upływem kadencji przez Konferencję Episkopatu Polski.
3. Przepisy te stosuje się odpowiednio do Rad Diecezjalnych Instytutów i Rady Krajowego Instytutu oraz do poszczególnych członków tych Rad.

Art. 68

1. W przypadku przyjęcia rezygnacji, odwołania lub śmierci Prezesa Zarządu, przeprowadza się wybory kandydatów na prezesa. Kadencja mianowanego prezesa kończy się z upływem kadencji Zarządu.
2. W przypadku wakatu w organie Krajowego, Diecezjalnego Instytutu lub Parafialnego Oddziału Akcji Katolickiej, przeprowadza się wybory uzupełniające.
3. Kadencja wybranego członka kończy się z upływem kadencji organu, do którego został wybrany.

Art. 69

1. Z dniem odwołania Prezesa Zarządu Parafialnego Oddziału lub Prezesa Zarządu Diecezjalnego przez biskupa diecezjalnego, z powodu nieuzyskania przez Zarząd absolutorium, wygasa kadencja całego Zarządu Parafialnego Oddziału lub Diecezjalnego Instytutu Akcji Katolickiej.
2. Z dniem odwołania Prezesa Zarządu Krajowego przez Konferencję Episkopatu Polski, z powodu nieuzyskania przez Zarząd absolutorium, wygasa kadencja całego Zarządu.

Art. 70

1. W przypadku, gdy członek Zarządu lub Komisji Rewizyjnej Krajowego Instytutu zostanie odwołany przed końcem kadencji z Rady Krajowego Instytutu (jako delegat do Rady, osoba powołana do Rady przez Asystenta Krajowego lub jako Prezes Diecezjalnego Instytutu), z dniem odwołania traci członkostwo w Zarządzie lub Komisji Rewizyjnej.
2. Zakończenie kadencji w Radzie Krajowego Instytutu przez członka Zarządu lub Komisji Rewizyjnej Krajowego Instytutu nie powoduje utraty członkostwa w Zarządzie lub Komisji Rewizyjnej.
3. Postanowienia ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio do członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej Diecezjalnego Instytutu Akcji Katolickiej.

Rozdział VI

Majątek Akcji Katolickiej

Art. 71

Majątek Akcji Katolickiej stanowi:

- 1) majątek Akcji Katolickiej w poszczególnych diecezjach,
- 2) majątek Krajowego Instytutu Akcji Katolickiej.

Art. 72

1. Majątek Krajowego Instytutu tworzą wpłaty Akcji Katolickiej z poszczególnych diecezji oraz majątek własny.
2. Wysokość wpłat określa regulamin uchwalony przez Radę i zatwierdzony przez Krajowego Asystenta Kościelnego Akcji Katolickiej.

Art. 73

Majątek Akcji Katolickiej w szczególności tworzą:

- 1) składki członkowskie,
- 2) darowizny i dotacje,
- 3) spadki i zapisy,
- 4) dochody z własnej działalności gospodarczej,
- 5) dochody z ofiarności publicznej organizowanej za zgodą biskupa diecezjalnego,
- 6) ruchomości, nieruchomości i dochody z praw majątkowych.

Art. 74

W sprawach majątkowych Akcją Katolicką reprezentują:

- 1) na szczeblu krajowym – prezes ze skarbnikiem Zarządu Krajowego lub wiceprezes ze skarbnikiem Zarządu Krajowego,
- 2) na szczeblu diecezjalnym – prezes ze skarbnikiem Zarządu Diecezjalnego lub wiceprezes ze skarbnikiem Zarządu Diecezjalnego,
- 3) prezes może działać przez pełnomocnika.

Rozdział VII

Zmiana statutu

Art. 75

Statut Akcji Katolickiej może zmienić Konferencja Episkopatu Polski z własnej inicjatywy lub na wniosek Rady Krajowego Instytutu, uchwalony większością 2/3 głosów, przy obecności przynajmniej połowy członków Rady.

Art. 76

Zmiany do Statutu Akcji Katolickiej w Polsce wchodzi w życie z dniem i na zasadach określonych przez Konferencję Episkopatu Polski

Rozdział VIII

Rozwiązanie Akcji Katolickiej

Art. 77

1. Akcję Katolicką w diecezji lub w parafii może rozwiązać lub czasowo zawiesić biskup diecezjalny z własnej inicjatywy lub na wniosek Rady Diecezjalnego Instytutu Akcji Katolickiej, uchwalony większością 2/3 głosów przy obecności przynajmniej połowy członków Rady.

2. Likwidatora rozwiązanej w diecezji Akcji Katolickiej wyznacza biskup diecezjalny.

3. W przypadku rozwiązania Akcji Katolickiej w diecezji jej majątek, pozostały po likwidacji, staje się własnością diecezji lub parafii.

Art. 78

1. Akcję Katolicką w Polsce może rozwiązać Konferencja Episkopatu Polski z własnej inicjatywy lub na wniosek Rady Krajowego Instytutu, uchwalony większością 2/3 głosów, przy obecności

przynajmniej połowy członków Rady.

2. Likwidatora rozwiązanej Akcji Katolickiej wyznacza Konferencja Episkopatu Polski. W przypadku rozwiązania Akcji Katolickiej w Polsce jej majątek, pozostały po likwidacji, staje się własnością Konferencji Episkopatu Polski.

Rozdział IX

Przepisy przejściowe

Art. 79

Kadencję prezesa i organów Akcji Katolickiej, trwającą w dniu wejścia w życie zmian do statutu, określają przepisy art. 65 niniejszego statutu.

Rozdział X

Przepisy dotyczące zatwierdzenia i nowelizacji statutu

Art. 80

1. Statut Akcji Katolickiej został przyjęty i zatwierdzony podczas 282. Konferencji Plenarnej Episkopatu Polski, która odbyła się w Warszawie, w dniach od 30 kwietnia do 2 maja 1996 roku, na mocy Dekretu z dnia 2 maja 1996 roku.

2. Statut został znowelizowany przez Konferencję Episkopatu Polski:

1) podczas 291. Konferencji Plenarnej Episkopatu Polski, która odbyła się w Gdańsku Oliwie, w dniach 14–15 października 1997 roku, na mocy Dekretu N. 3495/97/P, z dnia 18 października 1997 roku;

2) podczas 306. Zebrania Plenarnego Konferencji Episkopatu Polski, które odbyło się we Wrocławiu, w dniach 23–24 czerwca 2000 roku, na mocy Dekretu Nr 46/56/D, z dnia 30 listopada 2000 roku;

3) podczas 352. Zebrania Plenarnego Konferencji Episkopatu Polski, które odbyło się w Olsztynie – Fromborku, w dniach 18 – 20 czerwca 2010 roku, na mocy uchwały nr 5/352/2010 Konferencji Episkopatu Polski z dnia 19 czerwca 2010 roku.

Kolejnej nowelizacji Statutu Akcji Katolickiej dokonano podczas 353. Zebrania Plenarnego Konferencji Episkopatu Polski, które odbyło się w Warszawie, w dniach 28–29 września 2010 roku.

+ Stanisław Budzik
+ Stanisław Budzik
Sekretarz Generalny KEP

+ Józef Michalik
+ Józef Michalik
Metropolita Przemyski
Przewodniczący KEP